

Juryrapport Nico Scheepmakerbeker 2011

Door Wilfred van Buuren

Elk jaar reikt een jury de prijs uit voor het beste sportboek van het jaar. De prijs is vernoemd naar (sport)schrijver Nico Scheepmaker. De vakjury bestaat uit David Endt (voorzitter), Wilfred van Buuren (De Sportwereld) en Marjolein te Winkel (auteur). De vijf genomineerden boeken voor de Nico Scheepmaker beker 2011 zijn:

Arthur van den Boogaard, *Slipstroom. Een kleine geschiedenis van schrijven en wielrennen (Special van De Muur)*.

Herman Chevrolet, *Het feest van list en bedrog. Een sinistere geschiedenis van de wielersport*.

Menno de Galan, *De coup van Cruiff. Hoe Johan de macht greep bij Ajax*.

Carel van Hees, *Eversteijn, bokser / herenkapper 1949 – 1983*.

Bart Jungmann en sportredactie de Volkskrant, *De sportcanon. De sportgeschiedenis van Nederland*.

Over de oogst aan sportboeken in 2011 heeft de jury van de Nico Scheepmaker Beker kwantitatief gezien niets te klagen; ook dit jaar zijn enkele honderden sportboeken verschenen. Maar kwalitatief gezien konden lang niet alle sportboeken de jury behagen. De jury roept uitgevers en auteurs daarom op vooral oog te blijven houden voor de persoonlijke invalshoeken, de bijzondere verhalen en de minder voor de hand liggende sporten.

Tussen al die sportboeken zaten in 2011 natuurlijk ook pareltjes. Vijf parels – er waren er meer – zijn terecht gekomen op de shortlist. Na wijs beraad heeft de jury van de Nico Scheepmaker Beker besloten dat uit de shortlist van vijf genomineerde boeken de volgende drie titels in aanmerking komen voor de gouden, zilveren en bronzen medaille bij deze uitverkiezing van het beste sportboek van 2011.

Dat zijn in alfabetische volgorde van hun achternaam:

Arthur van den Boogaard, *Slipstroom. Een kleine geschiedenis van schrijven en wielrennen (Special van De Muur)*.

Herman Chevrolet, *Het feest van list en bedrog. Een sinistere geschiedenis van de wielersport*.

Carel van Hees, *Eversteijn, bokser / herenkapper 1949 - 1983*.

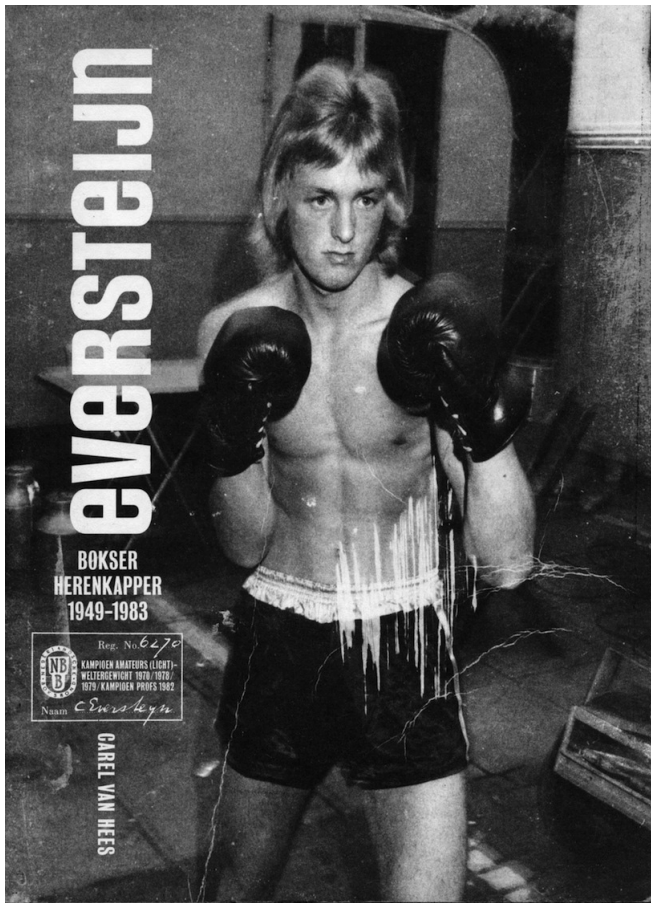
Arthur van den Boogaard, *Slipstroom. Een kleine geschiedenis van schrijven en wielrennen (Special van De Muur)*.

Wekelijks schrijft van den Boogaard een rubriek in *Het Parool* waarin hij sportboeken recenseert. Dat doet hij al vanaf 1999. Hij groeide zodoende uit tot een van de grootste sportboekenkenners van Nederland. Toen de redactie van *De Muur* hem vroeg voor een themanummer over de connectie tussen schrijven en wielrennen – ‘Zeg dat wielrennen staat bekend als de meest literaire sport. Zou jij niet even kunnen uitzoeken hoe dat precies zit?’ - zei hij ja. Dat even duurde iets langer dan even, maar het resultaat - *Slipstroom*, een boek in tijdschriftvorm - mag er zijn.

Van den Boogaard heeft veel werk verricht voor zijn kleine geschiedenis van schrijven en wielrennen. En alleen daarvoor al mogen we hem dankbaar zijn. Hij paart gedegen onderzoek aan een aparte invalshoek en portretteert in zijn verzameling veel bekende en onbekende wielerschrijvers. Bovendien kan Van den Boogaard zelf helder schrijven. Wat dacht u van deze zinnen over de Franse auteur Alfred Jarry: 'Naast vissen en roeien beschouwde Jarry het fietsen als een serieuze zaak. Dat gold niet voor de rest van de werkelijkheid. En met de rest bedoelde hij ook echt de gehele rest.'

Slipstream is een eigen(zinnig) boek. Het is niet volledig, maar heeft die pretentie ook niet. Kortom: een mooi mozaïek van verhalen over de relatie tussen schrijven, schrijvers en wielrennen.

Herman Chevrolet, *Het feest van list en bedrog*. Een sinistere geschiedenis van de wielersport.

Herman Chevrolet schreef eerder al twee boeiende boeken over de wielersport. *De Flandriens*, waarin hij de mythes van de Vlaamse renners ontrafelde en *8 seconden*, over de spannende Tour van 1989 en de rivaliteit tussen Greg Lemond en Laurent Fignon. Met *Het feest van list en bedrog*. Een sinistere geschiedenis van de

wielersport heeft hij zijn meest ambitieuze boek geschreven. Waarom is wielrennen altijd boeiend? Chevrolet heeft er een hele theorie over ontwikkeld. In het kort komt die er op neer dat het wielrennen grotendeels dezelfde structuur heeft als eeuwenoude mythen en verhalen uit de Klassieke Oudheid. 'Wielrennen is als een Griekse tragedie. Wielrennen is als Hollywood. Het is allemaal maar cinema.'

Wat we ook van die theorie mogen vinden – Chevrolet komt overigens met ijzersterke voorbeelden – *Het feest van list en bedrog* is een vooral een met aanstekelijk enthousiasme geschreven lawine van verhalen over wreedheid, rivaliteit en waanzin in het wielerpeloton. Met betrokkenheid en distantie beschrijft Chevrolet de sinistere kanten uit de geschiedenis van de wielersport. Een feest om te lezen.

Carel van Hees, *Eversteijn*. Bokser / herenkapper 1949-1983.

Rotterdam kent een rijke bokshistorie en – minstens zo belangrijk op een avond als deze – een rijke geschiedenis aan boksboeken. Om er slechts een te noemen: *The Dutch Windmill*, het boek van Jules Deelder over Bep van Klaveren. Het boek van Carel van Hees is heel anders en past toch in die traditie: Rotterdams en recht voor zijn raap.

Cor Eversteijn, misschien had u nog nooit van hem gehoord? Eversteijn was bokser en herenkapper. In zijn korte leven (van 1949 tot 1983) werd hij drie keer Nederlands Kampioen bij de amateurs en een keer bij de profs. *Eversteijn* is vooral een fotoboek, met dank aan Carel van Hees die zijn vriend jarenlang fotografeerde. Die foto's zijn al een roman op zich. Daarnaast schreef Dirk van Weelden de tekst. Juist die combinatie van foto's en tekst levert een origineel en ontroerend portret van een flamboyante bokser, een durfal die hunkerende naar aandacht. Het is een klassiek verhaal van de rise and fall van een bokser, gegoten in een bijzonder jasje. Een ontroerend boek, een sterk boek, een prachtboek.

De bronzen medaille gaat naar **Arthur van den Boogaard** voor *Slipstream*.

De zilveren medaille gaat naar **Herman Chevrolet** voor *Het feest van list en bedrog*.

En de winnaar is: **Carel van Hees** met *Eversteijn*, bokser / herenkapper 1949 – 1983.